

အောင်မြင်
စာပေ

၀ နှိ ရ ဆန်း ကြယ် လုံး ချင်း ၀ ဣ သပ်

ကြိယာ

မဟာရာဇဝင်အရပ်

ပန်းချီဝန်းလေး

ဒဿနလက်ဆောင်

x ကိုယ်ကျင့်တရားသည်
လူ့လောက ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက်
အဓိက လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည် ။
ကိုယ့်ကျင့်တရား ပျက်ပြားမှု များ လာသောအခါ
အေးချမ်းသာယာမှုများ လည်း ပျက်သုဉ်းရပေတော့
သည် ။

x လူတန်ဖိုးဆိုတာ
မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်ပြီး
အမှားတွေကို ပြုပြင်နိုင်မှ
တန်ဖိုးရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်မှာ ပါ။

x အနာဂတ်ဆိုတာ
မျှော်လင့်ချက်၊ မျှော်မှန်းချက်ကို
ဖော်ညွှန်းကိုယ်စားပြုတဲ့ စကားပါပဲ။
လူဟာ အသက်ရှင်သမျှကာလပတ်လုံး

မျှော်မှန်းချက်တစ်ခုတော့ ရှိရမှာ ပါ။

(When there is life there is hope.)

x အနာဂတ်မှာ ရှိတဲ့ ရောင်ခြည်သစ်ဆိုတာ

ကိုယ့်ဆီကို လာနေတာ မဟုတ်ဘူး ။

ကိုယ်က လက်ရှိရောက်နေတဲ့

ပစ္စုပ္ပန်ကို စွန့်ခွာပြီး သူ့ဆီကို သွားမှ

ရောင်ခြည်သစ်ရဲ့ အနှစ်သာရကို တွေ့ရမှာ ပါ။

x သင်မလိုချင်လည်း အလကားရနေသောအရာမှာ

အချိန်ဖြစ်သလို...

သင်မပေးချင်လည်း ပေးနေရသောအရာမှာ

အရွယ်ပင်ဖြစ်ပေသည် ။

x ချစ်ခြင်းမေတ္တာဟူသည် ...

နှစ်ယောက်ရှိမှ တင့်တယ်မှုရှိသလို

ကြေကွဲရသည့် အခါမှာ လည်း

နှစ်ယောက်စလုံးအတွက်ဖြစ်ပေသည် ။

x အချစ်မရှိသောသူသည်

အနှစ်မရှိသောသစ်ပင်ကဲ့သို့

တစ်ခုခုကို လို နေသကဲ့သို့
လစ်ဟာမှု ရှိနေတတ်သည်။ ။

x မျက်ရည်ကျပြန်နှင့် တော့
ချစ်ခြင်းမေတ္တာသည်
လှပလာမည် မဟုတ်ပေ။
မျက်ရည်စက်များ သည်
ကြေကွဲခြင်း၏ ပြယုတ်များ သာဖြစ်ပေသည်။ ။

x လူမိုက်နှင့် တွေ့လျှင် ၎င်းတို့ မှားယွင်းမှုများကို
သင်ခန်းစာ ယူပါ။
လူတော်များ နှင့် တွေ့လျှင်
၎င်းတို့ အောင်မြင်မှုများကို အတုယူရပါမည်။
ထိုနှစ်ခုကို ဆန့်ကျင်ဘက် မလုပ်မိဖို့
အရေးကြီးလှပါသည်။ ။

x အခြားသူထံမှ တစ်စုံတစ်ခုရရန်
အမြဲမျှော်လင့်နေသူသည်
ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စနှင့် ကြိုးစားရန်အတွက်
အချိန်ဖြုန်းနေခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ ။

x သင်သည် ပညာမတတ်သော်လည်း

အတတ်ပညာတစ်ခုခုကို ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ပါ

က ပညာတတ်များ ၏ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး ဖြစ်နိုင်ပါ

သည် ။

x အခြားသူ ပေးကမ်းသောအကူအညီသည်

ယာယီအထောက်အပံ့သာ ရနိုင်မည်။

မိမိကြိုးစားအားထုတ်မှုမှ ရသောအကျိုးအမြတ်သည်

သာ ထာဝစဉ် အားကိုးရသော အကူအညီ အထောက်

အပံ့ ဖြစ်နိုင်ပါသည် ။

*

အခန်း (၁)
လျှို့ဝှက်နေသည့် မိစ္ဆာကောင်

မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် တန်ဖိုးရှိသော ကျောက်မျက်ရတနာ အများ အပြား ထွက်သောနေရာ အများ အပြားရှိကြလေသည်။ ။

မိုးကုတ်မြေသည် ကျောက်မျက်ရတနာထွက်သော နေရာများ တွင် အထူးထင်ရှားသောနေရာဖြစ်ပေသည်။ ။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် နာမည်ကျော်ကြားသော ရတနာပစ္စည်းများ ၊ စိန်တုံးကြီးများ ရှိကြသလို မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်သော ပတ္တမြားငမောက် ဟု အမည်ပေးထားသည့် နန်းစဉ်ပတ္တမြားကြီးမျိုးလည်း ရှိပေသည်။ ။ ထို နန်းစဉ်ရတနာအကြောင်းကို ကမ္ဘာမှ သိကြသည်။ ။ အထူးသဖြင့် ဗြိတိ သျှနယ်ချဲ့များက သိရှိကြသည်။ ။ ထိုကဲ့သို့သော တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ရတနာပစ္စည်းများ အမြောက်အများ ရှိကြောင်း သိရသဖြင့် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပေသည်။ ။

မြန်မာနိုင်ငံကို မတရားနယ်ချဲ့သိမ်းပိုက်ခဲ့ရခြင်း အကြောင်းများ ထဲတွင် ထိုရတနာပစ္စည်းများအား အလိုရှိခြင်း ဟူသော အကြောင်းတစ်ချက်လည်း ပါဝင်ပေသည်။ ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် (၁၈၈၅)၊ (၁၂၄၇)ခု နိုဝင်ဘာလ(၂၈)နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံး သူ့ကျွန်ဘဝသို့ ရောက်ကြတော့မည့် ရက်ပိုင်းမျှအလိုတွင် ကာနယ်စလေဒင်သည် သီပေါဘုရင် ပိုင်ဆိုင်သော နန်းစဉ်ရတနာများကို တောင်းယူ၍

သိမ်းယူသွားခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းများ ရှိပေသည်။ ။

ထိုအထဲတွင် ပတ္တမြားငမောက်သည် အဓိက ပါဝင်လျက်ရှိပေသည်။ ။ ပတ္တမြားငမောက်သည် ကွမ်းသီးလုံးငယ်ခန့်ရှိပြီး အကွက်မချဘဲ စင်းကြောအတိုင်းပင်ရှိပေသည်။ ။

တစ်ညသ၌ သီပေါဘုရင်က အိပ်ဖန်စောင့်များ နှင့် အပျိုတော်များ ကိုခေါ်၍ ပတ္တမြားငမောက်ကို ပြသခဲ့ဖူးသည်။ ။ အမှောင်ချထားသော နန်းဆောင်ထဲတွင် ကလပ်ပေါ်၌ တင်ထားသော ပတ္တမြားငမောက်ကြောင့် မီးရောင်ကဲ့သို့ လင်းနေလေသည်။ ။

နွားနို့ထဲထည့်သောအခါ သွေးရောင်ကဲ့သို့ ရဲရဲနီနေပြီး ဂွမ်းထုတ်ထဲ ထည့်သောအခါမှာ လည်း အဖြူရောင်ဂွမ်းဖတ်များ ရဲရဲနီနေလေသည်။ ။

ပတ္တမြားငမောက်ကို အပြင်သို့ထုတ်သောအခါ ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ အရည်များ တစက်စက်နှင့် ကျ နေသကဲ့သို့ ထင်ရလေသည်။ ။ ထိုမျှကောင်းလှသောကျောက်မျိုးကို ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့များက မက်မက်မောမော လိုချင်ကြသည် မှာ အဆန်းတကြယ်တော့ မဟုတ်လှပေ။

ကာနယ်စလေဒင်ကို အပ်နှံလိုက်ရသော...နန်းစဉ်ရတနာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ။

(၁)ပတ္တမြားငမောက်

(၂)ရတီ(၂၀)ခန့်ရှိသော လှော်ကားတင်ကလေးကျောက်

(၃)ရတီ(၄၀)ခန့်ရှိသော လှော်ကားတင်ကြီးကျောက်

(ကုန်းဘောင်မင်းလက်ထက် (၁၁၉၉)ခုနှစ်တွင် မိုးကုတ်ကျောက်တွင်းမှ လှော်ကားနှင့် တင်ဆက်သောကြောင့် လှော်ကားကျောက်ဟု အမည်ခေါ်တွင်ခြင်း ဖြစ်၏။)

(၄)ရတီ(၄၀)ကျော်ရှိ ဆင်မတော်ကျောက်

(၅)(၆)ရတီသာရှိသော်လည်း အရည်အသွေးကောင်းလှသဖြင့် စံပြ
ရသော စံကျောက်တော်

(၆)နဂါးဗိုလ် စသော အခြားကျောက်များ

(၇)ဘုရင်နှင့် မိဖုရား ပိုင်ဆိုင်သော နန်းစဉ်ရတနာများ

(၈)အလယ်နန်းမတော်မိဖုရား ဆင်ဖြူမရှင်၏ ရွှေဒင်္ဂါးနှင့် အဖိုးတန်
ရတနာများ

(၉)စိန်ပတ္တမြား နားဌေးင်းတော်(၁၂)ရံ၊ ပတ္တမြားစလွယ်(၁)ခု၊ ဒက်
တော်ကြီးငယ်(၂)ခု၊ စိန်းခါးစည်း၊ စိန်ပန်းခွေ၊ စိန်ပန်းခိုင်၊ စိန်လက်
ကောက်၊ စိန်လည်ကပ်၊ စိန်ကြိုးကုံး၊ စိန်လက်စွပ်၊ ပတ္တမြားလက်ဝတ်
တော်၊ ကြို့ကျောက်

အပါအဝင် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ရတနာများကို နယ်ချဲ့မျက်နှာဖြူ
ကာနယ်စလေဒင်က သီပေါဘုရင်ထံမှ ဥပါယ်တံမျှင်နှင့် (ဥပမာ ပြောရ
လျှင် အနုကြမ်းစီး ဓါးပြတိုက်ယူသကဲ့သို့) သိမ်းယူသွားခြင်းဖြစ်ပေသည်
။

အိန္ဒိယရောက်လျှင် စာရင်းနှင့် တကွ ပြန်ပေးမည်ဟု ပြောသော်လ
ည်း မရတော့ပေ။

အမှန်တော့...မြန်မာနိုင်ငံ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရသော အကြောင်းနှစ်ချက်
ရှိပေသည် ။

တစ်ချက် ကျောက်မျက်ရတနာ အပါအဝင် အဖိုးတန် သယံဇာတပစ္စ
ည်းများကြောင့် ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ချက်ကတော့
ကိုယ်ကျိုးသာကြည့်ပြီး အသားထဲက လောက်ထွက်သော သစ္စာဖောက်

အချို့ကြောင့် ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ။

ကင်းဝန်မင်းကြီးကဲ့သို့ သစ္စာမရှိသော လူတစ်ယောက်ကို ကြီးမြတ်သောရာထူးပေး၍ မြောက်စားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဘုရင်နှင့် မိဖုရား အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံး ကျွန်သဘောက်ဘဝ ကျရောက်ခဲ့ရခြင်းဆိုတာ မမှားပေ။

ထို့ကြောင့် မန္တလေးနေပြည်တော်ကို အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီးနောက် အခြားမှူးမတ်သေနာပတိများ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခံနေရချိန်မှာ ဦးကောင်းက နန်းတော်အနီး၌ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနှင့် အေးအေးဆေးဆေး အခန့်သား နေနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

ကျွန်တော် ယခုရေးလိုသောအကြောင်းမှာ ဦးကောင်း၏ မကောင်းကြောင်းများ မဟုတ်ပေ။

အဖိုးတန် ကျောက်မျက်ရတနာများ နှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းများ ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ။

ကျောက်မျက်ရတနာများ သည် လူသားများ အတွက် မရှိမဖြစ်ပစ္စည်းမျိုး မဟုတ်သော်လည်း မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားရသော ရတနာများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ။

ကျောက်မျက်ရတနာများကို လက်ဝတ်တန်ဆာအဖြစ် လူတို့ စတင်ဝတ်ဆင်ခဲ့ကြသည် မှာ နှစ်ပရိစ္ဆေရ ကြာမြင့်ခဲ့ပေပြီ။

ကမ္ဘာဦးအစမှ လူသားတို့ သည် ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်မှ အမှတ်မထင်တွေ့ရသော ကျောက်ခဲကဲ့သို့ လှပသော အရာဝတ္ထုများကို ကောက်ယူကာ အဆင်တန်ဆာအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြပေသည်။ ။

၎င်းတို့ တွေ့ခဲ့သည့် လှပသော ကျောက်တုံးကလေးများမှာ အခြားမဟုတ်ပေ။

သဘာဝအတိုင်း အများ အပြားရှိနေကြသော စိန်၊ ပတ္တမြားကဲ့သို့ အဖိုးတန်ကျောက်များ ပင်ဖြစ်သည် ။

နောက်ပိုင်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်လာသောအခါ ထိုကျောက်မျက်များကို ရတနာပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ တန်ဖိုးထားတတ်လာကြသည် ။

ကျောက်သံပတ္တမြားတို့ ၏ ထူးခြားသော အရောင်အသွေးနှင့် ကြာရှည်ခံခြင်းဟူသော ဂုဏ်သတ္တိများကြောင့် လူတို့ နှစ်ခြိုက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ကျောက်မျက်ရတနာများကို နှစ်ပရိစ္ဆေရ မည်မျှပင် ကြာရှည်အောင်ထားရှိစေကာမူ ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်း မဖြစ်ပေ။

အီဂျစ်နိုင်ငံမှ သင်္ချိုင်းဂူကြီးများကို တူးဖော်ကြရာ ရှေးနှစ်ပေါင်းသုံးလေးထောင်ခန့်က မြှုပ်နှံထားခဲ့သော ကျောက်မျက်ရတနာတို့ နှင့် ပြုလုပ်ထားသော လည်ဆွဲ၊ လက်ဝတ်တန်ဆာတို့ ကို တူးဖော်ရရှိကြလေသည် ။

ထို့အတူ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အိန္ဒူမြစ်ဝှမ်းရှိ မိုဟန်ဂျိုဒါရို (Mohanjo Dero) အရပ်မှ ရှေးနှစ်ပေါင်း(၄၀၀၀)ကျော်အချိန်မှ ကျောက်မျက်ရတနာများကို တူးဖော်ရရှိခဲ့ကြလေသည် ။

ဂရိလူမျိုးတို့ သည် တန်ခိုးထွားကောင်းစားစဉ်အချိန်က စိန်များကို ရတနာပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြလေသည် ။ ဂရိသည် လက်မှုပညာထွန်းကားပေရာ ၎င်းတို့ ပြုလုပ်အသုံးပြုခဲ့သော လက်ဝတ်ရတနာတို့

မှာ အထူးပင် လက်ရာမြောက်လှပေသည်။ ။

ရောမနိုင်ငံမှာ လည်း ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ တိုက်ခိုက်၍ သိမ်းယူရရှိလာသော ကျောက်မျက်ရတနာနှင့် ပြုလုပ်ထားသော လက်ဝတ်ရတနာတို့ကို ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဖိုးတန် ကျောက်မျက်ရတနာအမျိုး ပေါင်း(၁၂၀) ကျော်မျှရှိပြီး လူသုံးအများ ဆုံး ကျောက်မျက်ရတနာမှာ (၂၅)မျိုးခန့်ရှိပေသည်။ ။

ထိုအထဲမှာ မှ စိန်၊ ပတ္တမြား၊ မြ၊ နီလာ၊ ပုလဲ စသည် တို့ မှာ တန်ဖိုးမြင့်မားသော ရတနာများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ။

ရှေးအခါက စိန်ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ စတင်တွေ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အာဖရိကတောင်ပိုင်းသည် စိန်အများ ဆုံး ထွက်သောဒေသဖြစ်လာခဲ့သည်။ ။

ကမ္ဘာပေါ်၌ အကြီးဆုံးစိန်အဖြစ် ထင်ရှားသောစိန်မှာ ကာလီနန်(Cullinan) ခေါ် စိန်ကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ။ ထိုစိန်ကြီးကို (၁၉၀၅)ခုနှစ်တွင် အာဖရိကစိန်တွင်းမှ တူးဖော်ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

အရိုင်းအလေးချိန်မှာ ကာရက်ပေါင်း(၃,၀၂၄)မျှ ရှိလေသည်။ ။ ထို့ပြင် အခြားထင်ရှားသော စိန်ကြီးများမှာ (၁၈၅၀)ပြည့် နှစ်တွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီတစ်ခုက ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီးကို ဆက်သလိုက်သော ကိုဟီးနိုး(Kohi Noon)ခေါ် စိန်ကြီးနှင့် ပြင်သစ်စစ်သားတစ်ဦးက အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရုပ်ထုတစ်ခုမှ ခိုးယူခဲ့သော အောလော့ (Orloff) ခေါ် စိန်ကြီးတို့ ပင်ဖြစ်သည်။ ။

အောလော့စိန်ကို ဒေါ်လာ(၄,၅၀၀,၀၀၀)နှင့် တစ်စုံတစ်ယောက်က

ဝယ်ယူပြီးနောက် ရုရှားနိုင်ငံ ဒုတိယမြောက် ကက်သရင်း ဘုရင်မအား လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးခဲ့လေသည်။ ။

အဖိုးတန် ကျောက်မျက်ရတနာတို့ ကို ရှေးလူတို့ က ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အထွတ်အမြတ်နေရာများ တွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုခဲ့ကြ လေသည်။ ။

ထိုရတနာများကို မသမာသူတို့ က နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် ခိုးယူသုံးစွဲကြ သောအခါ ကျိန်စာသင့်ပြီး ဘေးဆိုးအန္တရာယ်များ နှင့် ကြုံတွေ့ရသော သာဓကများ စွာတို့ ရှိပေသည်။ ။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသောစိန်များ ရှိကြပေသည်။ ။ ၎င်း တို့ မှာ အချို့ကို ဖော်ပြရလျှင်...

ကာရက်ချိန်(၁၂၅) ရှိသော တိဗေဒနီ ခေါ် စိန်ဝါကြီး

ကာရက်ချိန်(၁၃၃) ရှိသော ဂျူအော့တပ်စကေနီစိန်ကြီး

ကာရက်ချိန်(၁၃၇) ရှိသော ဂိုချင်စိန်ကြီး

ကာရက်ချိန်(၂၇၉) ရှိသော နိုင်ဇန်အော့ဟိုလ် `နွိပ်စိန်ကြီး

ကာရက်ချိန်(၂၇၉) ရှိသော ကိုဟီနိုးစိန်ကြီး စသည် တို့ ဖြစ်သည်။ ။

ထိုစိန်ကြီးများ ထဲတွင် ကိုဟီနိုး(Kohi Noor) စိန်ကြီးမှာ မူလအရှေ့ တိုင်းတွင် ရှိသော ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ရုပ်ထုတစ်ခုတွင် တ ပ်ဆင်အသုံးပြုခဲ့သည်။ ။

တကယ်တော့ ထိုစိန်ကြီးမှာ ပိုင်ရှင်မဟုတ်သေးသူတို့ ဝယ်ယူသိမ်းပို က်ထားပါက ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးများ နှင့် ကြုံတွေ့ရပေသည်။ ။

အရှေ့တိုင်းမှ အနောက်တိုင်းသို့ မရောက်မချင်း သိမ်းပိုက်ထားသူ

တို့ ထိခိုက်မည်ဟု အညွှန်းရှိပေသည်။ ။

ထိုသို့ညွှန်းခဲ့သည့် အတိုင်းပင် ရှေးက ထိုစိန်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြသော အိန္ဒိယဘုရင်တို့ သည် စစ်ပွဲကြီးများ နှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ပြီးနောက် အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရပေသည်။ ။

နောက်ဆုံး အိန္ဒိယမူတန် ခေါ် သူပုန်အရေးတော်ပုံ၌ ဒေလီဘုရင်လက်မှ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်ပြီး နန်းစဉ်သရဖူတွင် တပ်ဆင်လိုက်တော့မှ ဒုက္ခအပေါင်းတို့ မှ ကင်းလွတ်သွားခဲ့ရပေသည်။ ။

သို့သော်လည်း ဘာသာရေးရပ်ထုတွင် တပ်ဆင်ထားသော စိန်ကြီးကို ပြင်သစ်စစ်သားတစ်ယောက်က ခိုးယူသွားပြီးနောက် ထိုစစ်သားလည်း အသေဆုံးနှင့် သေရရုံမက အခြားပိုင်ဆိုင်သူများမှာ လည်း ကံကြမ္မာဆိုးများ နှင့် တွေ့ကြုံကာ သေဆုံးကြရသည်။ ။

နောက်ဆုံး ကိုင်ဇာဘုရင်သည် ပင် ကျိန်စာသင့်ပြီး နန်းကျခဲ့ရသည်ဟု အမှတ်အသားရှိခဲ့ပေသည်။ ။

သီဟိုဠ်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားတန်ဆောင်းအတွင်းမှ ရွှေသားဖြင့် သွန်းလုပ်ထားသော ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်၏ နဖူးတွင် တပ်ဆင်ထားသော ဥဏ္ဏလုံမွေးရှင်တော် ခေါ် ဘုရားမျက်လုံးတော် စိန်ကြီးကို နိုင်ငံခြားသားစစ်သားတစ်ယောက်က ဘုရားစောင့်အဖြစ် နေထိုင်ကြသော ရဟန်းအိုကြီးကို ရိုက်နှက်ကာ စိန်ကြီးကို ဖြုတ်ယူသွားလေသည်။ ။ ထိုသို့ခိုးယူသွားပြီးနောက် တူရကီ ပြည်ရှင် ဒင်းနူးလက်သို့ ရောက်သွားလေတော့သည်။ ။

ထိုသို့ရောက်သွားပြီးနောက် မိဖုရားကြီးက ဒင်းနူးဘုရင်ကို သတ်ကာ ထိုစိန်ကို ယူသည်။ ။

ဘုရင်သစ်က ထိုမိဖုရားကိုပင် မိဖုရား ထပ်မြှောက်ကာ ထိုစိန်ကို ယူသည်။ ။

မကြာမီပင် ထိုဘုရင်မှာ စစ်ပွဲ၌ ကျရှုံးသွားပြီး စိန်ကြီးက တိဗက်ပြည်သို့ ရောက်သွားလေတော့သည်။ ။

တိဗက်ရဟန်းမင်းကြီးက နန်းတော်၌ ထားလေသည်။ ။

ထို့နောက်တွင် ထိုစိန်ကြီးကို တစ်စုံတစ်ယောက်က ခိုးယူကာ အိန္ဒိယသို့ သယ်ဆောင်သွားပြန်လေသည်။ ။

ထိုစိန်ကြီးသည် အိန္ဒိယပြည်သို့ ရောက်သွားပြီးနောက်မှာ ပိုင်ဆိုင်သူတို့ မှာ ကံကြမ္မာဆိုးများ နှင့် ကြုံတွေ့ရလျက် အသေဆိုးနှင့် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် သေကြရပြန်သည်။ ။ နောက်ဆုံး ဟော်လန်ပြည် အန်စတာတန်မြို့သို့ ရောက်သွားတော့သည်။ ။

၎င်းနောက် ကုန်သည် တစ်ဦးက ရေဝတီလူမျိုး ကုန်သည် တစ်ဦးကို ရောင်းချလိုက်သည်။ ။

၎င်းစိန်ကြီးနောက်ကို ခြေရာခံ၍ လိုက်လံရှာဖွေကြသော အာဏာပိုင်များက ထိုစိန်ကြီး ပြန်လည်တွေ့ရှိသောအခါ ၎င်းစိန်ကို လက်ရှိပိုင်ဆိုင်ထားသော စိန်ကုန်သည် အား ကြိုးပေးသတ် လိုက်လေတော့သည်။ ။

ရေဝတီကုန်သည် လည်း သေခါနီးတွင် ကျိန်စာဆိုသွားခဲ့လေသည်။ ။

"ငါ့စိန်ကို ဆင်မြန်းသောသူသည် သာမန်လူဖြစ်ပါက ငါသေသလို အသေဆိုးနဲ့ သေရပါစေ။ ဘုရင်ဖြစ်ပါက နန်းတော်မှ ခွာ၍ တစ်ပြည်တစ်ရွာ၌ လူရာမဝင်ဖြစ်ပါစေ။ ထီးနန်းစဉ်ဆက် ပျက်စီးပါစေ..."

ဟု ကျိန်စာဆိုသွားသည့် အတိုင်း ၎င်းစိန်ကို ပိုင်ဆိုင်သောသူများမှာ ကျိန်စာသင့်ကာ သေဆုံးကြရလေသည်။ ။

အထက်ပါ အကြောင်းအရာများကိုကြည့်လျှင် တန်ဖိုးရှိသောရတနာများ ၊ ကျောက်များမှာ အများအားဖြင့်တော့ ကျိန်စာသင့်နေတတ်ပြီး မထိုက်သူများ သုံးစွဲမိပါက ဘေးဆိုးအန္တရာယ်များ နှင့်တွေ့ကြုံရလေ့ရှိကြောင်း သိသာနိုင်ပေသည် ။

ထို့ပြင် အဖိုးတန်ရတနာများ အပြင် ကျောက်များ ဆိုလျှင်လည်း သိဒ္ဓိရှိသောကျောက်မျိုးနှင့် လူကို အန္တရာယ်ရှိတတ်သောကျောက်အမျိုးမျိုးလည်း ရှိတတ်ပေသည် ။

သိဒ္ဓိရှိသော အမြူတေဓာတ် ကိန်းဝပ်နေသောကြောင့် အစွမ်းထက်သောကျောက်များ လည်း ရှိပေသည် ။

အထက်ပိုင်းဒေသတွင် ကျောက်လက်ဝါးကြီးတစ်ခု ရှိခဲ့ဖူးရာ မူလက တိရစ္ဆာန်များက ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းအဖြစ် ထားခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်းလူက တွေ့သွားပြီး ထိုကျောက်အမြူတေကို အသုံးချပြီး ဆေးကုသပေးရာ ရောဂါအတော်များများ ပျောက်ကင်းချမ်းသာရာ ရကြလေသည် ။

သို့သော်လည်း လူကို အန္တရာယ်မပေးသော အမြူတေကဲ့သို့ ကျောက်မျိုးရှိသလို အန္တရာယ်ပေးသောကျောက်များ လည်း ရှိကြပေသည် ။

ကျောက်ဘီလူး၊ ကျောက်နွား၊ ကျောက်နဂါး၊ ကျောက်နန်း စသောကျောက်များမှာ လူကို များစွာအန္တရာယ်ပေးတတ်ပေသည် ။

တစ်ခါက အောက်နယ်ဘက်တွင် တောရိုင်းများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကာ လယ်တည်ကြသော လူတစ်စု၏ ကြောက်မက်ဖွယ် ကြုံတွေ့ရသောအဖြစ်မျိုးလည်း ရှိခဲ့ဖူးသည် ။

ရှေးအခါက ပျဉ်ဒရယ် နယ်နိမိတ်တစ်ဝိုက်၌ သစ်တောကြီးများ ဖုံးလွှမ်းနေခဲ့ပြီး ဂမ္ဘီရဆန်သော နေရာအများ အပြား ရှိခဲ့ဖူးပေသည် ။

နောက်ပိုင်းကာလ ရောက်လာသောအခါ သစ်တောများ တဖြည်းဖြည်း ပြုန်းတီးလာကာ ထိုနေရာများ ၌ သစ်ငုတ်များကို ဖယ်ရှားကာ လယ်မြေအဖြစ် ခုတ်ထွင်စိုက်ပျိုးကြလေသည် ။ ထိုသို့စိုက်ပျိုးရာမှာ မြေဩဇာကောင်းလှသောကြောင့် သီးနှံများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လှပေသည် ။

ထိုသို့လုပ်ရာ၌ ကိုယ်အစုနှင့် ကိုယ် အဖော်ပြု၍ လုပ်ကိုင်ကြရသည် ။ တစ်နေ့သ၌ ဂုံညှင်းတန်းမြစ်ဘက်မှ လူတစ်စုတို့ မှာ လှေများ ဖြင့် အောက်ဘက်သို့ စုန်ဆင်းလာကြပြီးနောက် ဖောင်ဝင်မြစ်တစ်ဖက်ကမ်း သစ်တောများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကာ လယ်တည်ကြလေသည် ။

သစ်တောများကို လယ်တည်သည် ဆိုစေကာမူ သစ်ပင်များမှာ မရှိတော့ဘဲ ချုံနွယ်၊ သစ်ပေါင်းချုံနှင့် သစ်ပင်ငုတ်များ သာ ကျန်ခဲ့ရာ ထိုသစ်ငုတ်များကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကာ လယ်မြေအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြရလေသည် ။

ရှေးနှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်ခန့်က မိန်းမလှကျွန်းကို မဆိုထားနှင့် ၊ ဖောင်ဝင်မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမှာ ရှိသော ငယ်သူ၊ ဆတ်ကျွန်းနေရာမျိုးကို ပင် ကျားသောင်းကျန်းလွန်းသဖြင့် မသွားဝံ့ကြသော်လည်း ယခုတော့ လယ်ကွင်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ရချေပြီ။

ဂုံညှင်းတန်းမြစ်ဘက်မှ လူတစ်စုသည် ဖောင်ဝင်မြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ ပင် ယာယီတဲများ ထိုးကာ နေထိုင်ကြပြီး လယ်မြေကွက်များ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြလေသည် ။

တစ်နေ့တော့ တောထဲမှာ သစ်ချုံများကို ရှင်းကြရင်း ကျောက်ရုပ်နှင့် တူသော အရုပ်တစ်ရုပ် တွေ့ကြရသည် ။ ၎င်းကျောက်ရုပ်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်နေဟန်ဖြင့် ဘယ်လိုအရုပ်မျိုးဖြစ်မှန်း မသိကြရပေ။

ရှေးအခါက တောနက်အတွင်း၌ မွန်လူမျိုးအချို့ လာရောက်နေထိုင် ခဲ့ဖူးရာ ၎င်းတို့ နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရုပ်ဖြစ်မည် ဟု သာ အထင်ရှိကြ လေသည်။ ။

ထိုအရုပ်ကိုတွေ့သော်လည်း မည်သူကမှ ဂရုမစိုက်ဘဲ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ် ဆက်လုပ်ကြလေသည်။ ။

နောက်ပိုင်းရောက်လာသောအခါ ၎င်းတို့ မွေးမြူထားသော ကြက်၊ ဝက်၊ နွား စသည် တို့ မှာ တစ်ရက်ခြားတစ်ကောင် နှစ်ရက်ခြားတစ် ကောင်လောက် ပျောက်လာတော့သည်။ ။

"ငါတို့ မွေးထားတဲ့ ကြက်တွေဝက်တွေ တစ်ကောင်ပြီးတစ်ကောင် ပျောက်နေပါလား၊ ဘာကောင်များ ဝင်ဆွဲနေသလဲမသိဘူး။"

"ဒီနေရာတွေက တောဆိုတော့ တောကောင်ကြီးတွေသာ မရှိတော့ တာ၊ တောကြောင်တို့၊ မြွေပိတို့၊ မြွေတို့ ကတော့ ရှိမှာ ပေါ့၊ ဒီကောင် တွေ လာဆွဲနေတာလည်း ဖြစ်နိုင်တာပေါ့။"

"တောကြောင်တို့ မြွေပိတို့ က ကြက်ဘဲလောက်ပဲ ဆွဲနိုင်မှာ ပေါ့၊ ဝ က်တို့၊ နွားတို့ တော့ ဆွဲနိုင်မယ်မထင်ဘူး၊ ဒီလောက်ကြီးတဲ့ အကောင် ကို အသံမကြားအောင် ဆွဲသွားနိုင်တာဆိုရင် တောထဲမှာ ကျန်နေတဲ့ တောကောင်ဖြစ်ချင်ဖြစ်၊ မဟုတ်ရင်တော့ မြစ်ထဲက မိကျောင်းတက်ဆွဲ တာပဲဖြစ်ရမယ်။"

ဟု တစ်ယောက်က သူ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ပြောသည်။ ။

"မိကျောင်းတက်ဆွဲတာတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မိကျောင်းဆွဲရင် အသံ တွေကြားရမှာ ပေါ့၊ တစ်ခုပဲရှိတယ်၊ တောကောင် ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်တယ်။"

"ဟုတ်မဟုတ် အနီးဝန်းကျင် လိုက်ကြည့်ကြရအောင်၊ တကယ်လို့

တောကောင်ဆွဲတာမှန်ရင် အစအနတော့ တွေ့ရမှာပဲ"

ဟု ပြောဆိုတိုင်ပင်ကာ ခါးလုံလက်နက်များ ကိုင်ဆောင်၍ တောတွင်းသို့ လိုက်ရှာကြလေသည်။

သို့သော်လည်း တောထဲနေရာအနှံ့ လိုက်လံရှာဖွေကြသော်လည်း အစအနမျှပင် မတွေ့ကြရပေ။

နောက်တစ်နေရာ ရောက်သောအခါ သစ်ချုံတစ်ခုအတွင်းမှ သွေးညှီနံ့၊ အပုတ်နံ့ကဲ့သို့ အနံ့မျိုးရသဖြင့် သွားရောက်ကြည့်ကြသောအခါ နွားရိုးနှင့် နွားသားရေများကို တွေ့ကြရသည်။

"ဒီချုံထဲမှာ နွားသားရေနဲ့ ချုံပဲ တွေ့ရပါလား၊ ဘာကောင် စားသွားတာလဲ မသိဘူး"

"တောကောင်ဝင်ဆွဲသွားပြီး စားတာဖြစ်မှာ ပေါ့"

"တောကောင်စားရင်တောင် နွားတစ်ကောင်လုံးတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ကုန်အောင်မစားနိုင်ဘူး"

"ဒါဖြင့် ဘာကောင်စားတာလဲ"

"ငါလည်း ဘယ်သိပါ့မလဲဟ"

ဟု ပြောဆိုကာ လိုက်ရှာကြရင်း ချုံများ အနီး၌ ရှိနေသော ကျောက်ရုပ်ကြီးအနီးသို့ ရောက်လာကြလေသည်။

"ဟေ့...ဟိုမှာ ကျောက်ရုပ်ကြီးရဲ့ မျက်နှာနဲ့ ရင်ဘတ်ပေါ်မှာ သွေးတွေစွန်းနေပါလား၊ နွားသွေးတွေများ ဖြစ်မလား"

ဟု တစ်ယောက်က ပြောလိုက်သောအခါ ကျန်လူများက ကြည့်လိုက်ရာ သွေးစသွေးနုများ ပင် မကဘဲ နွားမွေးများကိုပါ တွေ့ရသဖြင့်

များ စွာအံ့သြသွားကြလေသည်။ ။

"ဒီ..ဒီကျောက်ရုပ်ကြီးများ နွားတွေ ဝက်တွေ သတ်စားနေရောသလားကွာ"

"မင်းကလည်း ကျောက်ရုပ်တွေ သတ်စားနိုင်ပါမလားဟ"

"ဒါတွေ ဘယ်ပြောနိုင်မလဲ၊ ဟုတ်မဟုတ် သိရအောင် ညဘက်တွေမှာ စောင့်ဖမ်းမှ ပဲ သိရမှာ ပေါ့"

ဟု ပြောဆိုကာ ပြန်လှည့်ခဲ့ကြလေသည်။ ။

★